

Světový den boje proti rakovině: Prevence zachraňuje životy. Data z Uherskohradištské nemocnice to jasně potvrzují

4.2.2026 - | Uherskohradištská nemocnice

Uherskohradištská nemocnice u příležitosti Světového dne boje proti rakovině, který připadá na 4. únor, připomíná, že prevence a včasná diagnostika mají zásadní význam. Konkrétní čísla z některých preventivních programů nemocnice ukazují, že pravidelný screening dokáže odhalit desítky zhoubných nádorů ročně v době, kdy je léčba výrazně úspěšnější.

Rakovina prsu: 69 nádorů zachycených ve screeningu

Rakovina prsu je nejčastějším onkologickým onemocněním žen. V roce 2025 provedlo mamografické pracoviště Uherskohradištské nemocnice 10 300 screeningových mamografií. Vyšetření odhalilo 69 zhoubných nádorů.

Dalších přibližně 60 maligních nádorů bylo diagnostikováno při tzv. diagnostických mamografiích – tedy u žen, které přišly kvůli potížím, nahmatání změny v prsu nebo na kontrolní vyšetření.

Přestože je screening plně hrazen ze zdravotního pojištění, pravidelně na něj dochází přibližně 60 % žen, které na něj od 45 let mají nárok. Více než třetina žen preventivní vyšetření dlouhodobě nevyužívá.

„Ženy k odkládání vyšetření často vede strach, přitom ale včasný záchyt případného problému znamená vysokou šanci na uzdravení. Ženy, budme proto zodpovědné, nevěřme různým fámám z internetu a nezapomínejme na prevenci, včetně samovyšetřování. Právě samovyšetřování je velmi zásadní i v mladším věku,“ zdůrazňuje MUDr. Libuše Nabitá, primářka mamodiagnostického oddělení.

Rakovina prostaty: Rekordní účast mužů v rámci Movemberu

Rakovina prostaty je nejčastějším onkologickým onemocněním mužů. 9. ročník tradiční akce Movember, která se zaměřuje na vyšetření prostaty, v listopadu roku 2025 v Uherskohradištské nemocnici opět překonal dosavadní rekord. Vyšetření PSA-T absolvovalo 2 551 mužů! Na oddělení klinické biologie, která preventivní Movember každoročně zabezpečuje, tak při běžném provozu denně vyšetřili na 130 mužů!

Vyšetření prostatického antigenu PSA-T se provádí z odběru žilní krve a umožňuje odhalit změny na prostatě včas, často ještě před vznikem výrazných obtíží.

Z celkového počtu vyšetřených mužů měl jeden pacient hodnotu PSA nad 10 µg/ml, tedy pozitivní výsledek. Celkem 190 mužů, tedy 7,5 %, spadalo do tzv. „šedé zóny“ s hodnotami mezi 2-10 µg/ml, kdy je doporučeno další odborné vyšetření. Z tohoto počtu mělo 12 mužů hodnoty mezi 5-10 µg/ml a vyžaduje důkladné dovyšetření.

Zvýšené hodnoty se nejčastěji objevují u mužů ve věku 50-60 let, což potvrzuje význam cílené prevence právě v této věkové skupině. Prevence se však týká i mladších ročníků –

varovným případem byl muž ročníku 1995, u něhož byla při prvním měření zjištěna zvýšená hodnota a je nyní sledován urologem.

„Výsledky ukazují, že se akce zúčastňují také mladší ročníky a muži, kteří přicházejí každoročně a své hodnoty si bedlivě hlídají, což nás těší. Nejsou důležité rekordy v počtu zúčastněných, ale to, že muži začínají dbát na prevenci,“ uvádí Ing. Bronislava Rozhonová, primářka oddělení klinické biochemie.

Počet účastníků Movemberu v nemocnici každoročně roste, což potvrzuje, že prevence se zde stává běžnou součástí péče o zdraví a postupně mizí ostych spojený s vyšetřením prostaty.

Vyšetření PSA je dostupné celoročně – na doporučení lékaře nebo i pro samoplátce.

Kolorektální karcinom: Screening může rakovině předejít

Významnou roli hraje také screening kolorektálního karcinomu, tedy rakoviny tlustého střeva a konečníku. Ten umožňuje nejen odhalit zhoubný nádor v časném stadiu, ale v mnoha případech mu i předejít odstraněním přednádorových polypů při kolonoskopii.

V České republice, kde patří kolorektální karcinom k těm nejrozšířenějším, je k dispozici screeningový program zaměřený na včasnou detekci kolorektálního karcinomu. Lidé nově už od 45 let mají možnost pravidelných vyšetření zdarma. Mohou si vybrat ze dvou možných cest.

- jednou za dva roky si udělat test okultního krvácení do stolice (TOKS), jehož provedení není vůbec náročné. Běžně je dostupný u praktického lékaře.

- nebo podstoupit screeningovou kolonoskopii, která pomáhá odhalit polypy nebo rané stadium rakoviny ještě předtím, než se nemoc rozvine. Stačí ji provést jednou za deset let.

Kolonoskopii je možné podstoupit v gastroenterologické ambulanci Uherskohradištské nemocnice, kde jsou pacienti objednávání na základě doporučení odesílajícího lékaře.

Pravidelné testování na okultní krvácení do stolice a následná kolonoskopie u rizikových pacientů představují jednu z nejúčinnějších forem prevence onkologických onemocnění vůbec. V minulém roce bylo z tohoto vyšetření v Uherskohradištské nemocnici zachyceno necelých 150 pozitivních nálezů, ze screeningové kolonoskopie podstoupené bez TOKS pak bezmála dvacet.

Prevence má smysl

Data z Uherskohradištské nemocnice jasně ukazují, že preventivní programy fungují. Každý zachycený nádor v časném stadiu znamená vyšší šanci na uzdravení, šetrnější léčbu a lepší kvalitu života.

Světový den boje proti rakovině připomíná, že odpovědnost za zdraví začíná u každého z nás. Uherskohradištská nemocnice proto vyzývá veřejnost: **„Nečekejte, přijďte včas - prevence má smysl.“**

<https://www.nemuh.cz/doc/svetovy-den-boje-proti-rakovine-prevence-zachranuje-zivoty-data-z-uherskohradištske-nemocnice-to-jasne-potvrzují>